

rozdíl ve způsobu vzdělávání nebo ve stupních hodnoty byl tak značný, že by tímto spojením obou pozemků čistý výnos celkové výměry o více než 10⁰/₀ byl zvýšen nebo snížen.

Obdobné ustanovení platí při různých stupních hodnoty jednotlivých částí pozemku, kteréž rovněž, nepřesahují-li výměru 1 jitra, pojímají se pod stupeň hodnoty téhož pozemku, leč že by tím čistý výnos celku o 10⁰/₀ byl zvětšen nebo zmenšen. Při pozemcích lesních se vceňuje každé jednotlivé lesní těleso dle průměrné výnosnosti a poměru smísení stromů z pravidla toliko k jedinému stupni hodnoty bez ohledu na porost dřevní v době vceňování, vyjímajíc ten případ, že by souvislé plochy ve výměře nejmeně 50 jiter ve příčině poměrů pro čistý výnos rozhodných velice závažně od sebe se lišily. Půda parifikační (srv. čl. Daň pozemková), k níž náleží i stavební místa nezastavená, se vceňuje dle pozemků sousedních.

Proti výsledku vceňování mají obce, zástupci statkových území ze svazku obecního vyloučených, jakož i každý jednotlivý držitel pozemku právo podat reklamaci a sice jak ohledně vlastních tak i ohledně cizích pozemků:

- a) pro nesprávný předpis držby;
- b) pro nesprávné vyšetření výměry;
- c) pro chyby učiněné při výpočtech;
- d) pro nesprávné rozhodnutí o pozemcích ohledně jich povinnosti berní neb osvobození od daně;
- e) pro nesprávné vceňování v tarif klasifikační.

Reklamace buďtež podány u okresní odhadní komise nebo příslušného přednosty během 45 dnů po dni, kdy výsledek prací vceňovacích byl vyhlášen (kdy sdělen byl obecnímu starostovi nebo představenému vyloučeného území statkového).

Včely.

Dle § 384 o. o. z. nejsou roje domácích včel »předmětem volného uchopení, nýbrž vlastník má právo pronásledovati je na cizím pozemku; avšak má držitel pozemku nahraditi případnou škodu« (způsobenou buď samým rojem včel, buď pronásledováním se strany vlastníka). Včely divoké posuzují se jako »divoká zvíře«. Jestliže by pak vlastník úlu mateřského roj nepronásledoval po 2 dny nebo by se roj sám od sebe nevrátil (jakkoli vlastník počal jej pronásledovati a řádně v něm pokračoval, tedy když roj sám nemá již animus revertendi čili zvyku vrátiti se), může včely usadivší se na obecném pozemku (ku př. na silnici) podržeti kdokoliv, na své půdě vlastník půdy. Dle toho označuje o. o. zákonník včely jako zvířata ochočená t. j. taková, jichž druh všeobecně jest divoký a z nichž jen jednotlivá individua člověku přivykla, na rozdíl od krotkých (domácích) zvířat a zvířat divokých; právo vlastnické ku včelám zaniká v souhlase s právem římským a staršími předpisy domácími (fr. 5, § 5 Dig. 41, 1, »Tractatus de iuribus incorporalibus« ze dne 13. března 1679, 9 §§ 8 a 9) dvojím způsobem a to:

1. tím, že včely pozbyly t. zv. animus revertendi (tedy do jisté míry přešly ve stav divokosti) a pronásledovány byvše po 6 neděl nebo 42 dní nebyly nalezeny nebo dosaženy;

2. tím, že vlastník úlu mateřského nepronásledoval roj po dva dny, neboť má se pak za to, že vlastník se mlčky práva svého vzdává.

Vždy však dlužno předpokládati, že vzdálení se roje má svůj důvod v nedostatku t. zv. animus revertendi. Byl-li tedy ku př. nějaký roj bez-

právně z úlu mateřského odnesen nebo po dobu pronásledování kýmsi třetím chycen proti právu, nepozbývá vlastník svého práva projitím těchto lhůt. Dle § 1321 o. o. z. má vlastník pozemku právo zahrnutí vhodnými prostředky cizí roj (nikoli však zničití jej) a právo soukromého zájmu roje pro škodu rojem způsobenou.

O včelařství platí na většině posud ustanovení patentu císařovny Marie Teresie ze dne 8. dubna 1775 (sb. zákonů a nařízení z let 1740 až 1780, sv. VII., č. 1680, str. 206), kterýžto patent vydán byl pro Rakousy a Moravu. Od té doby nebylo prohlášeno ve příčině té nijakého nařízení s platností všeobecnou, nýbrž jen dv. dek. ze dne 30. června 1796 pro Korutany, zák. ze dne 18. června 1879 pro Gorici a Gradišku č. 13 z. z. a ze dne 24. února 1885 č. 12 z. z. Dle čl. IX. patentu ze dne 8. dubna 1775 dovoleno jest vlastníku včel vynéstí si úly na pastvu ku př. na lučiny (vřesoviště) koncem léta kvetoucí a to bez překážení vlastníka půdy, kterému se za neškodné používání zaplatiti má přiměřeného pastevného (z úlu nanejvýš 2 kr.), avšak vlastník úlů povinnen jest ostříhati úly i pastvu.

Ostatní zákony shora citované liší se co do předmětu tohoto od nejstarších předpisů potud jen, že zřízení úlů závisí na nařízeních představenstva obecního, pokud se týká, jiných orgánů správy politické. Svolení vlastníka pozemku se nežadá k tomu; i není zřizování úlů na cizím pozemku dle citovaného ustanovení patentu posud ještě platného (ovšem již zastaralého) rušením držby (roz. ze dne 8. listopadu 1885 č. 13.084, sb. »Gl. U.« č. 10.794). Vedle cit. patentu zapovězeno jest přísně (náhrada dvojnásobné ceny) zničití cizí včely a nesmí se ani včely divoké ničití.

Dle zákona o pěstování včel pro Gorici a Gradišku vydaného nesmí se stavěti úly blíže než 10 *m* u veřejně užívané cesty, cizího obývaného domu, stájů, dvora nebo zahrady, leda by vylétaly včely aspoň ve výši 3 *m* nad naznačenými místy, a že by mezi včelami a místem byla zeď, husté křoviny nebo podobné rozhraní aspoň 8 *m* vysoké. Zákon o pastvě včel stěhovavých pro Korutany vydaný dovoluje přivážeti včely do obcí s rozlehlými vřesovišti z jiných stran země po dobu od 15. srpna do 15. září po předchozím oznámení učiněném obecnímu představenstvu a za stejných podmínek, jako v Gorici a Gradišce.

Vdovné (vidualitium).

I. Pojem.

Právní tato instituce má svůj původ v právu německém. Jakkoli dle justiniánského práva nuzné vdově (vidua indotata) propůjčeno bylo mimořádné právo dědické, že totiž konkurovala s každou třídou (příbuzných) dědiců po muži, mělo přece podstatně jinou povahu vdovné dle středověkého práva německého. Nejstarší forma zaopatření vdovy bylo obvěnění, jež mělo za předmět jen právo požívací ku nemovitostem po čas života ženy vdané, kdežto vdovský podíl neboli vdovné později zahrnoval vůbec vše to, co manželce dáno jest k výživě pro případ vdovství. Na tomto stanovisku spočívá též § 1242 o. o. z. našeho o. o. zákonníka. Vdovné zařaděno jest v o. o. zákonníku mezi smlouvy svatební, pročť není poskytnutí vdovného nikterak legátem (srv. rozh. ze dne 15. června 1864 č. 4206 sb. č. 1931) ani darováním (rozh. ze dne 13. prosince 1882 č. 10.802 sb. č. 9218).